

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. Qualis consensus Principis necessarius sit ad inducendam
consuetudinem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

quæ est secundum legem; quæ nullum novum jus inducit, sed latam v. g. legem continuâ executione, observat, & tantum facti Consuetudo dici potest; in eam, quæ est præter legem, per quam novum jus inducitur; & in eam denique, quæ est contra legem, per quam jus antiquum abrogatur. Sicuti autem lex alia civilis est, alia Canonica, ita, & Consuetudo Canonica alia est, alia civilis, quæ diversitas potissimum defumitur ex ratione materiæ, ita, ut illa Canonica dicatur, quæ est circa materiam Ecclesiasticam, civilis verò, quæ est circa materiam temporalem, & merè politicam.

§. II

Penes quos sit potestas introducendi Consuetudinem?

Resp. Solùm communitas perfecta, quæ vel ipsa potestatem habet leges condendi, vel saltem hujus potestatis capax est, aut sufficiens, ut vera lex illi imponi possit, potest introducere jus Consuetudinis, saltem accedente tacito consensu Principis, vel legitimi legislatoris; *l. sed & ea 35. FF. de legibus*; neque enim forma induci potest, nisi in subiectum capax, juris autem legalis sive legis sola perfecta communitas capax est (non quidem loquendo de specialissima Consuetudine, de qua nulla hæc consideratio, cum consuetudinis nomen v. x. mereatur) ergo sola etiam capax est consuetudinis quæ vim legis habet, introducendæ. Ut autem introducatur jus Consuetudinis, debet Consuetudo illa, vel à toto populo, vel à majore ejus parte esse frequentata, & observata (sicuti enim minor pars populi non potest condere legem,

omnes obligantem, nisi ex speciali commissione, ita nec potest inducere consuetudinem, quæ omnes obliget) & adesse tacitus saltem consensus Principis (in eo saltem casu, quo non tantum populus talis subiectus est Principi, sed ipsa etiam consuetudinis inducendæ materia) ac ipsæ inducentes consuetudinem habiles esse, ad consensum præstandum in legem aut Consuetudinem inducendam, quales non sunt amentes, infantes, minores 25. annis, mulieres &c.

§. III.

Qualis consensus Principis necessarius sit ad inducendam Consuetudinem.

AD inducendam Consuetudinem requiritur consensus illius superioris, qui potest in tali materia legem condere, certum mihi videtur, sicuti bene arguitur ex *c. ult. h. t.* qualis autem consensus ille esse debeat, dubitatur, cum duplex communiter consensus asseratur, Personalis alius, sive particularis, quo Princeps, vel expressè in talem consuetudinem inducendam consentit; vel saltem tacitè, sciens scilicet populum, animo introducendi Consuetudinem, illa & illa agere, & cum possit, non contradicit. Alius verò sit consensus generalis, sive legalis, aut juridicus, quando scil. non immediatè ipse Princeps personaliter consentit in Consuetudinem, quæ à populo introducitur, sed jus tale scriptum novit esse, quo Consuetudo populi, si certas conditiones habet, approbatur, quale jus habetur tam in *c. fin. h. t.* quam in *l. ult. cod. que sit longa Consuetudo*; His ergo suppositis

Resp. Ad §. hujus quæsitum, quamvis proba-

probabile sit, quod ad introducendam Consuetudinem juris constitutivam, requiri videatur, scientia, & personalis consensus Principis, aut Superioris, saltem tacitus, cum talis Consuetudo introduci non possit sine jurisdictionis usurpatione, quâ populus caret (saltem in Ecclesiasticis, & nisi transferendo jurisdictionem in Principem, potestatem introducendi Consuetudinem sibi reservavit) probabile tamen etiam est, sufficere ad talem Consuetudinem introducendam, si conditiones alias requisitas habeat, consensum legalem & juridicum *arg. c. ult. h. e.* cum enim eadem potestas sit ligare, & solvere, ad abrogandam autem jus per Consuetudinem sufficiat consensus legalis, uti patet *ex relato c. ult.* consequenter hic ipse etiam sufficiet ad introducendum jus per Consuetudinem: & quamvis si directâ potestate jurisdictionis sine præscriptione legitimâ nova lex constituatur, requiratur fortassis consensus personalis Principis sive Superioris, non autem, si indirecâ tantum, & per viam præscriptionis legitimæ.

§. IV.

Quot & qualibus actibus introducatur Consuetudo?

Requiri actuum frequentiam ad jus Consuetudinis introducendum, tum *ex l. 1. & 2. cod. qua sit longa Consuet.* tum *ex de fin. Consuetudinis* patet; ita ut non sufficiat unus actus (nisi successivus hic sit in effectu suo, & continuationem temporis habeat, & ut sic sit virtualiter multiplex, ut si molendium v. g. contra legem prohibentem ædificetur,

& per totum tempus, quo jus talis ædificii præscribi potest, duret) sed plures illi esse debent: quot esse autem debeant, dubitatur.

Quia in re eum varii sint Auctores, & nihil certi in jure constitutum sit, rectissime dicitur, relinquendam id esse prudentum judicium arbitrio, qui consideratâ qualitate actuum, personarum &c. decidant, ad eum numerum actuum rem jam devenisse, ut non minus de populi voluntate, quàm de superioris (legali saltem) consensu præsumi possit.

Debent autem actus, per quos introducitur Consuetudo. 1. Esse publici, & notorii, ipso facto, non clam, & in occulto fieri, sed palam & publice, ita ut in notitiam populi deveniri possint, non quidem, quasi notorietate juris esse debeant publici, ita ut in contradictorio iudicio per sententiam judicis, parte contradicente, pro consuetudine iudicatum sit, cum nec ex ratione naturali, nec ex jure positivo talis publicitas requiratur, sed ut apti sint ad consensum populi, aut majoris partis præsumendum, in introducendam consuetudinem per frequentiam talium actuum consentientis.

2. Debent esse voluntarii (cum populi consensus, qui ad introducendam Consuetudinem requiritur, non habeatur sine libera voluntate) & hinc actus ex errore præcepti, circa substantialia, aut quod putent homines ex ignorantia præcepto se obligari, ad actus tales substantialiter ponendos, non sufficiunt ad introducendam Consuetudinem, quia errantis non est voluntas introducendi *leg. si per errorem. 15. FF. de jurisd. om. iudic.* neque etiam sufficiunt actus per